

Не виплачують заробітної плати? Вихід є!

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається Конституцією України. Працівник має право на оплату своєї праці на підставі укладеного з роботодавцем трудового договору.

Пам'ятайте! Оплата праці працівників здійснюється в першочерговому порядку. Своєчасність та обсяги виплати заробітної плати працівникам не можуть бути поставлені в залежність від здійснення підприємством інших платежів.

Заробітна плата повинна виплачуватися працівникам регулярно в робочі дні в строки, встановлені в колективному договорі, але не рідше ніж двічі на місяць, не більш як через 16 календарних днів. Якщо день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні. Заробітна плата працівникам за весь час щорічної відпустки виплачується не пізніше ніж за три дні до початку відпустки.

Затримка виплати заробітної плати навіть на один і більше днів є порушенням строків виплати, за що роботодавець може бути притягнений до відповідальності.

У разі звільнення працівника з ним повинні провести повний розрахунок за всі відпрацьовані дні. Якщо при звільненні пра-

цівника несвоєчасно провели з ним повний розрахунок, то підприємство повинно виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки до дня фактичного розрахунку.

Що робити, якщо вам затримують заробітну плату?

Крок 1. Зверніться до вашого роботодавця та поцікавтесь, які причини затримки виплати заробітної плати. Скажіть, що це порушення законодавства про працю і що ви маєте намір захищати свої права

Крок 2. Напишіть на ім'я працедавця заяву з вимогою виплатити заробітну плату та компенсувати втрату частини заробітної плати в зв'язку з порушенням строків її виплати з урахуванням індексу зростання цін та з вимогою обґрунтування підстав затримки у виплаті коштів.

Порада найкраще звертатись із такою вимогою у письмовій формі, адже на будь-яке письмове звернення вам зобов'язані надати письмову відповідь.

Порада у письмовій вимозі варто вказати, що ви маєте намір звернутись із позовом до суду в разі зволікання чи відмови.

Порада у зверненні можна вказати, що таке порушення ваших прав є підставою для притягнення до кримінальної відповідальності. По-перше, ніхто не бажає мати справу з правоохоронними органами. По-друге, особа звільняється від кримінальної відповідальності, якщо до її притягнення до відповідальності цією особою здійснено виплату заробітної плати, а отже, це буде ще одним стимулом для роботодавця виплатити вам належну заробітну плату якомога швидше.

Крок 3. При відмові виплатити заробітну плату працівникові слід звернутися до прокуратури із заявою про невиплату заробітної плати та притягнення винних осіб до відповідальності. Також можна звернутися до суду з позовом про стягнення заборгованої заробітної плати та відшкодування завданої її невиплатою шкоди.

Юридичні тонкощі

- Відповідачем за такими позовами має бути підприємство, установа чи організація, а не керівник, який може бути притягнутий до відповідальності.
- У заявлі слід указати прохання до суду допустити негайне виконання рішення суду про присудження й виплату працівникові виплати заробітної плати, але не більше ніж за один місяць.
- Якщо заробітна плата вам нарахована, проте не виплачена, то ви можете звернутися до суду в порядку наказового провадження з метою отримання судового наказу про виплату заборгованості — такий процес значно прискорить отримання коштів. У разі прийняття заяви про видачу судового наказу суд у триденний строк видає судовий наказ. Видача судового наказу проводиться без судового засідання і виклику сторін в суд.
- Працівники за позовами про стягнення заробітної плати чи заявою про видачу судового наказу звільняються від сплати державного мита.
- У справах про стягнення заробітної плати, компенсацій працівникам, вихідної допомоги, відшкодування за затримку їхньої

виплати не підлягають оплаті при зверненні до суду і покладаються на сторони після розгляду справи.

Зверніть увагу!

Відповіальність за невиплату заробітної плати.

Відповідно до ст. 41 Кодексу про адміністративні правопорушення визначено адміністративну відповіальність за порушення встановлених термінів виплати заробітної плати, виплату її не в повному обсязі, що тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян-суб'єктів підприємницької діяльності від 30 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Згідно зі ст. 175 Кримінального кодексу, за безпідставну невиплату заробітної плати громадянам більше ніж за один місяць, вчинену умисно керівником підприємства, установи або організації незалежно від форми власності, передбачається покарання у вигляді штрафу від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів

громадян або виправних робіт на строк до двох років, або позбавлення волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Якщо невиплата вчинена внаслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати, передбачається покарання у вигляді штрафу від 1000 до 1500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до трьох років, або позбавлення волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Знайте!

Контроль над додержанням законодавства з оплати праці на підприємствах здійснюють Міністерство праці та його органи; органи Державної податкової інспекції; професійні спілки та інші органи та організації, що представляють інтереси найманих працівників, а також прокуратура.

Знайте!

Щоб поскаржитись на невиплату заробітної

плати, можна зателефонувати на номер «гарячої» телефонної лінії Міністерства праці та соціальної політики з питань виплати заробітної плати: 8-800-287-12-30. Фахівці Державного департаменту нагляду за додержанням законодавства про працю беруть безпосередню участь у роботі гарячої лінії.

*Право на працю – це право
на гідне життя.
Не бійтесь захищати його!*

Звертаємо увагу, що цей буклет має рекомендаційний характер, тож розбір окремих ситуацій потребує консультації з фахівцем.

Законодавство час від часу змінюється, тому подана інформація не є офіційним тлумаченням чинного законодавства.

Додаткова інформація на цю тему, а також електронний варіант буклета та онлайн-консультації з різних правових питань – на сайті «Правовий простір» www.pravo.prostir.ua.

Цей буклет видано
в рамках ініціативи “Посилення
правових можливостей бідних верств
населення”, яку реалізує Міжнародний Фонд
Відродження за програмою “Верховенство права”.

Контакти:
Міжнародний Фонд Відродження, Програма “Верховенство права”
телефон/факс: 044 482 03 63, www.irf.kiev.ua, email: rol@irf.kiev.ua